

مقطع تحصیلی: کاردانی □ کارشناسی □ رشته: نقاشی ترم: چهارم سال تحصیلی: 1398-1399
 نام درس: نقاشی موضوعی نام و نام خانوادگی مدرس: ماندانا سپاسی
 آدرس email مدرس: sepasi.mandana@gmail.com تلفن همراه مدرس: 09122145708

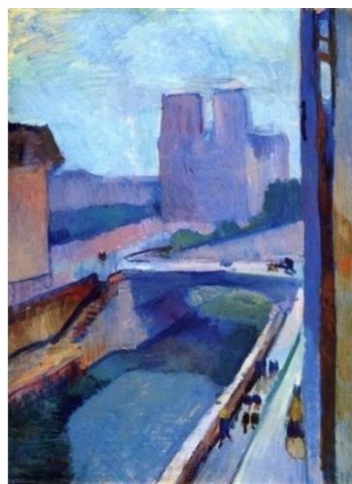
جزوه درس: نقاشی موضوعی مربوط به هفته: اول □ دوم □ سوم □ چهارم □ پنجم □
 ششم □ Text: دارد □ ندارد □ voice: دارد □ ندارد □
 تلفن همراه مدیر گروه: 09382780052

سبک فوویسم در نقاشی

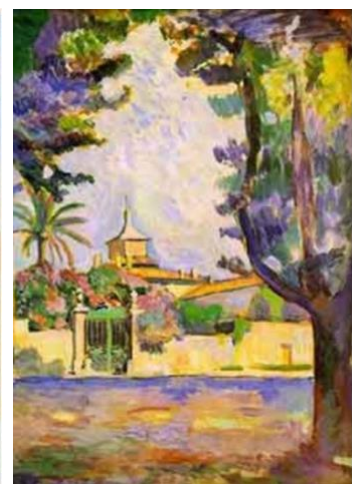
فوویسم از نخستین سبک‌های نقاشی در جنبش‌های پیش‌تاز هنر اروپا بود که بین ۱۸۹۸ تا ۱۹۰۸ در فرانسه پا گرفت و تا جنگ جهانی اول ادامه یافت. فوویسم در واقع، اقدام تازه و قاطع نسلی جوان در کاربست آزادانه رنگ با تکیه بر کارهای ونگوگ، گوگن و سورا بود. آن‌ها در سورا و سینیاک رنگ خالص را یافتند و توانستند تصدیق‌گریزه هنری را از ونگوگ بیاموزند. فوو که به معنی جانور وحشی و درنده است از آن رو به این سبک اطلاق شده که منتقدی به نام "لویی ووسل" به هنگام دیدار از نمایشگاه سالانه پاییزی پاریس به سال 1905 م.

هنری ماتیس - خیابان ترویز 1904

هنری ماتیس - غروب نتردام 1902

هنری ماتیس - گل‌های شقایق در گارون 1900

به تندیسی به سبک تندیس‌های "دوناتلو" (هنرمند مجسمه‌ساز مشهور در دوره رنسانس) برخورد که در میان تابلوهای نقاشی با رنگ‌های درخشان و با ضربات قلم‌خشن، تند و بی‌ظرافت قرار گرفته بود. او با دیدن این تندیس چنین عنوان کرد: "دوناتلو در میان جانوران درنده (فووها).

فوو که به معنی جانور وحشی و درنده است از آن رو به این سبک اطلاق شده که منتقدی به نام "لویی ووسل" به هنگام دیدار از نمایشگاه سالانه پاییزی پاریس به سال 1905 م به تندیسی به سبک تندیس‌های "دوناتلو" (هنرمند مجسمه‌ساز مشهور در دوره رنسانس) برخورد که در میان تابلوهای نقاشی با رنگ‌های درخشان و با ضربات قلم‌خشن، تند و بی‌ظرافت قرار گرفته بود. او با دیدن این تندیس چنین عنوان کرد: "دوناتلو در میان جانوران درنده (فووها).

از این پس نقاشان و هنرمندان این گروه که اکثرشان شاگردان "گوستاو مورو" بودند گروه خود را "فوو" خواندند. مورو با این که نقاشی سمبولیست بود، هرگز تلاش نکرد شاگردانش را به پیروی از شیوه خود مجبور سازد. او شاگردانش را

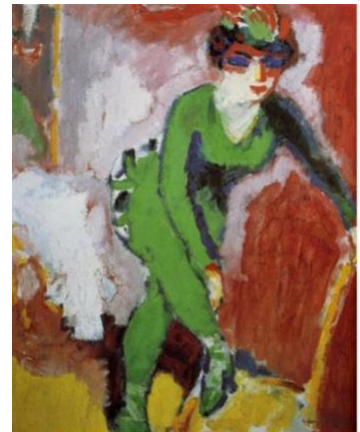
کاملاً آزاد می گذاشت و آنان را تشویق به مطالعه و بررسی های شخصی می کرد. آنان را به درون جامعه می فرستاد تا شخصا موضوعات مورد علاقه شان را تجربه کنند و موزه لوور را نیز محلی مناسب تر از آتلیه برای آموزش نقاشی می دانست.

کیز وان دونگ - زنی با جوراب سبز 1905

کیز وان دونگ - پاییز 1908

کازمیر مالویچ - مردی با کیسه

شاگردان مورو در لوور به کپی از آثار هنرمندان بزرگ اروپا می پرداختند تا با شیوه و اسلوب های استادان بزرگ اروپا آشنا شوند. علاوه بر آن مورو شاگردانش را تشویق میکرد تا با دیدی جستجوگرانه و نگاهی عمیق به عناصر بصری هنرهای غیراروپایی توجه کنند.

این آزادی عمل باعث شد نقاشان بزرگی از آتلیه او برخیزند، کسانی که تاثیرات عمیقی بر نقاشی قرن بیستم گذاشتند. کسانی چون "هانری ماتیس"، "ژرژروئو" و "آلبرمارکه" از شاگردان مورو بودند که همگی بعدها به هم پیوستند و در فعالیت های نمایشگاه های گروهی بایکدیگر همکاری کردند و با بهره گیری از تجربیات یکدیگر گروه فوو را تشکیل دادند.

آرماند گویلاومین - پژواك سخره - 1905

برت ویٹلی - گل بامیه - 1987

الکس جاولنسکی - 1911

از دیگر نقاشانی که با این جنبش هنری همکاری داشتند می توان از "موریس دو ولامینک"، "آندره درن"، "جرج براک" و "کیز وان-دونگ" اشاره کرد. نقاشان فوویسم، در پاریس به سال 1905 بر علیه نقاشان امپرسیونیست نمایشگاهی برپا کردند. ماتیس به عنوان رهبر این گروه اعلام کرد: "فوویسم، یوغ ستمگری مکتب تجزیه کاری را شکست" او پیوسته بر این باور بود که "هنر باید پویا باشد، نه ایستا" ماتیس بیشتر از هر چیزی به دنبال نحوه بیان بود، و اذعان می کرد که "نمی توان مبین احساسی که برای زندگی دارم و نحوه بیان آن تمایزی قائل شوم". ماتیس و دوستانش تصویر را به عنوان یک "فضای معنوی" می پنداشتند و سعی می کردند که ارتباط عمیق تری را باچنین معنویتی ایجاد کنند.

رونی لند فیلد - گل زرد - 1973

پیت موندریان. رز سفید در لیوان 1921

پیت موندریان. درختان در کنار رود گین هنگام مهتاب

از هرگونه سه بعدی نمایی دوری کرده و اذعان داشتند که شکل های طبیعی باید از یک نظم معنوی تصویر پیروی کنند. نور باید به واسطه رنگ بیان شده و گستره تصویر باید با قطعات رنگی صریح مفصل بندی شود؛ زیرا به مدد رنگ های صریح و خالص است که می توان به حداکثر بیان دست یافت. در زیبایی شناسی فووها، ویرانی شئی، دوشادوش آفرینش نظم شکلی پیش می رود. آن ها موضوع را مهم می شمارند ولی نه برای دست یابی به شباهت، بلکه به خاطر انگیزه تصویری و شاعرانه، و یا به قول ماتیس، به خاطر «تکانی» که دریافت می کند، و در این صورت است که عناصر انتزاعی تشکیل دهنده گستره تابلو تنها محل های بیان می شوند. نقاشان فوویست خواست های درونی خود را به بازتاب دادن واقعیت بیرونی ترجیح می دادند آن ها آثار خود را با استفاده از رنگ های خالص و شفاف به گونه ای پر خاشگرانه، پر شور، غیر واقعی و زمخت

خلق می‌کردند. عنصر رنگ در آثار فوویست بویی فردی و شخصی دارد. هنرمندان این مکتب با وجود این‌که در استفاده از رنگ قانون‌شکنی کرده‌اند، ولی در مورد شکل کلی و تناسبات اجزای تصویر هم چنان به طبیعت وفادار مانده‌اند. آنان در آثار خود دورگیری‌های زمخت و رنگ‌های تند و نامتعارف و شکل‌های ساده شده به کار می‌بردند و از سه بعد نمایی و سایه روشن کاری پرهیز می‌کردند.

از مهم‌ترین دستاوردهای فوویست‌ها استقلال رنگ و فرم در آثارشان بود. از ویژگی‌های بارز و برجسته فووها بهره‌گیری جسورانه از رنگ‌های درخشان، خالص، تند و پرکنتراست در کنار یکدیگر است. آنها این رنگ‌های تند را با ضربات قلم خشن و پرتحرکشان محکم و قدرتمند به کار می‌بردند.

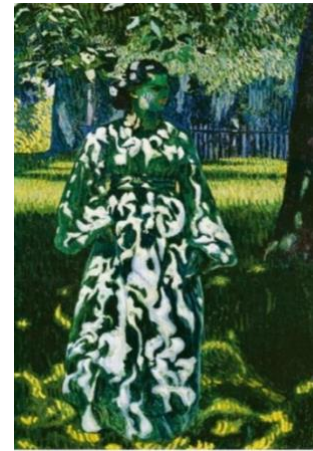
در آثار بعضی از این هنرمندان توجه به ارزشهای تزئین‌گرایانه نقوش و استفاده از خطوط کناره‌نمای قوی و پرکنتراست دیده می‌شود. فووها هم چنین تحت تاثیر هنرهای غیراروپایی تصویرگر اشکالی جدید شدند که تا حد زیادی با فرهنگ اروپایی بیگانه بود ولی از طریق این اشکال راه‌های جدیدی برای بیان احساسات و عواطف خود می‌یافتند. کنده‌کاری‌های چوبی و ماسک‌های آفریقایی، صورتک‌ها و تندیس‌های آمریکای لاتین، نقوش آرابسک کاشی‌کاری‌ها و پارچه‌ها و قالی‌های کشورهای اسلامی از جمله اشکالی بودند که هنرمندان فوو به کار می‌گرفتند.

هانری ماتیس - زنی نشسته پشت پنجره

ژرژ ستفانسو - غروب 1966

کاونو آمیت - لکه‌های خورشیدی - 1904

آثاری که فووها با استفاده از این شیوه خلق می‌کردند سرشار از سرزندگی و شادابی همراه با جنبش و ابتکار بود و نشاطی وصف‌ناپذیر را به بیننده القا می‌کرد. در جنبش هنری فوونمی توان شیوه اجرایی و مضمون خاصی را دنبال کرد که همه هنرمندان خود را ملزم به اجرای آن بدانند، بلکه امری که بیشتر از همه آنان را در کنار یکدیگر به هدفی واحد می‌خواند انگیزه، ذوق و سلیقه، توانایی‌ها و علایق هنری مشترک بود.

مضامین قالب در این شیوه هنری هم چون سبک امپرسیونیست‌ها منظره‌پردازی، طبیعت‌بیجان، تک‌چهره‌نگاری و پیکره‌پردازی بود. فووها به همان‌رهایی در رنگ دست یافتند که گوگن، ون‌گوگ، سورا و دیگر نقاشان پست‌امپرسیونیست به طرق مختلف سعی کردند به آن برسند.

جین ماتیس - چشم اندازی با پرندگان رنگارنگ 1907

زنی با کلاه 1905

البته باید به این امر اشاره کرد که اهداف فوویست ها و پست امپرسیونیست ها از یکدیگر متفاوت بود. ولی نتیجه آن شد که در هر دوی این جنبش هنری، رنگ حرف اول را زد و خط وسیله بیانی در خدمت رنگ شد. رنگ های ترکیبی در سبک فوویست مفهومی ندارند. آن ها می خواستند رنگ های تند و خالصی را که از تیوپ بیرون می آید مستقیماً روی تابلو به کار گیرند. اگرچه فوویسم از پاریس سر بر آورد و با گردهمایی نقاشان فرانسوی ایجاد شد ولی در مدت زمان کوتاهی هنرمندان زمان خود را تحت تاثیر قرار داد و بسیاری بدین شیوه پرداختند.

عمر این شیوه هنری چنان طولانی نبود و تقریباً تمامی هنرمندان این جنبش هنری در مدتی کوتاه به دنبال سبک ها و تجربیات شخصی خود رفتند و هریک استعداد و توانایی خود را در جیتی به محک آزمایش گذاشتند. زیبایی شناسی خاص فووها، خصوصاً در باب رنگ و فرم، حرکت های نوینی را در هنر مدرن قرن بیستم ایجاد کرد. در این میان بیش از همه، هنرمندان اکسپرسیونیست از نظریات و تجربیات این سبک هنری بهره بردند. هدف های ماتیس و دوستانش را می توان چنین خلاصه کرد: تصویر، يك "فضای معنوی" است؛ از هر گونه سه بعدنمایی باید دوری جست؛ شکل های طبیعی باید از نظم معنوی تصویر پیروی کنند؛ نور باید به واسطه رنگ بیان شود گستره تصویر باید با قطعات رنگی صریح مفصل بندی شود زیرا به مدد رنگ های صریح و خالص است که "حداکثر بیان" به دست می آید.

به زبان نقاشی "بیان" و "آرامش" مفاهیمی مترادف اند چرا که به قول ماتیس: "بیان در روش تفکر من عبارت از بازتاب انفعالات باز تابنده بر يك چهره و یا آشکار شده توسط حرکات و اشارات شدید نیست. کل آرایش تابلوی من بیانگر است... ترکیب بندی یعنی هنر آرایش عناصر مختلفی که نقاش برای بیان احساس هایش در اختیار دارد... يك اثر هنری به هماهنگی کل نایل می شود." اوج فعالیت فووها از ۱۹۰۴ تا ۱۹۰۷ بود پس از آن هر يك به راهی رفتند و گروه از هم پاشیده شد تعدادی از اعضای گروه جذب سبک اکسپرسیونیسم شدند و گروهی در سال ۱۹۰۸ به کوبیست ها پیوستند.

سئوالات:

- 1- سبک فوویسم را شرح دهید؟
- 2- مضامین قالب در این شیوه هنری را بنویسید؟

3- هدف های ماتیس و دوستانش را خلاصه بیان کنید؟

4- نظر ماتیس در باره ترکیب بندی را بنویسید؟

5- نام دو هنرمند سبک فوویسم و دو اثر از آن ها؟

6- از مهم ترین دستاورد فوویست ها در آثارشان چه بود؟